

Molí de Brotons i salt de la Tosca a la vall de Marfà

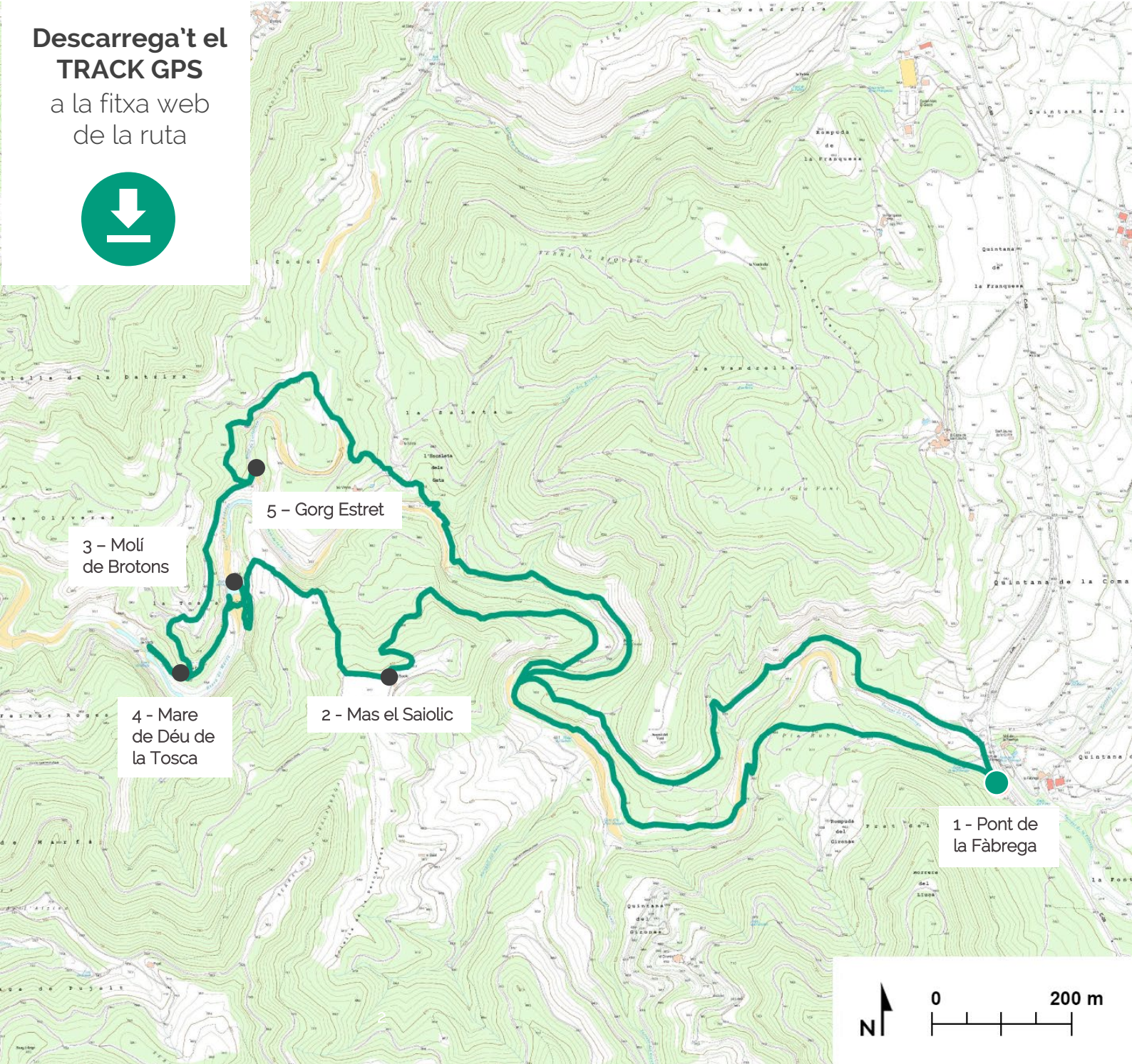
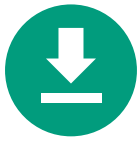
Descobrim el captivador entorn rural de la riera de Marfà i el seu ric patrimoni natural i històric.

Moianès, Barcelona, Catalunya

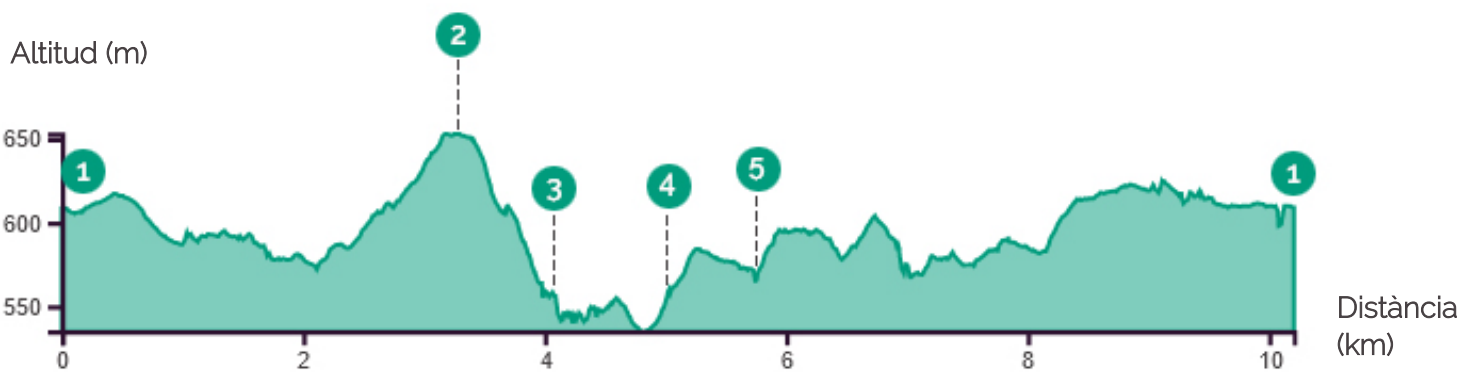
Dificultat		Mitjana
Temps total efectiu		3:40 h
Distància total		10 km
Desnivell acumulat		+275 m / -275 m
Altitud mínima		535 m
Altitud màxima		655 m
Punt de sortida / arribada		Pont de la Fàbrega
Població més propera		Castellterçol

Descarrega't el TRACK GPS

a la fitxa web de la ruta

Croquis de ruta derivat d'un retall de la base cartogràfica de Catalunya propietat de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC), utilitzada sota una llicència CC BY 4.0.

EL MILLOR D'AQUESTA RUTA

- ✓ Visitar un **molí fariner** del segle XVII situat al costat d'un salt d'aigua.
- ✓ Descobrir **salts d'aigua i gorgs** amb aigua tot l'any.
- ✓ Conèixer interessants **construccions històriques** -molins, masos, ermites...- que ens expliquen l'antiga economia rural de la zona.

INTRODUCCIÓ

Ruta circular d'uns 10 km de longitud i 275 m de desnivell que comença al pont de la Fàbrega i, en el seu primer tram, davalla la vall del torrent de la Fàbrega -amb els seus bonics meandres- per una còmoda pista que transcorre per la seva riba esquerra. Un cop passem el mas abandonat del Saiolic, enllacem amb un corriol que ens apropa fins al molí de Brotons i el salt d'aigua de la Tosca, que dibuixen una estampa de postal. A continuació, creuem la riera de Marfà i ens dirigim fins a l'ermita de la Mare de Déu de la Tosca i el molí de Marfà. Fem la tornada pel camí de la riera de Castellnou, que amaga un petit engorjat -el gorg Estret- i, finalment, tornem a situar-nos al torrent de la Fàbrega que, de tornada, remuntem pel seu costat dret orogràfic.

L'itinerari que us proposem ens descobreix la bonica vall de Marfà -situada a l'altiplà del Moianès- i els diversos atractius naturals i històrics que amaga: els gorgs de la Tosca i el gorg Estret; els molins de la Fàbrega, de Brotons i de Marfà; l'ermita de la Mare de Déu de la Tosca; diversos masos abandonats... Durant la ruta, visitem raconades de gran bellesa on l'aigua és protagonista, però també descobrim com l'home ha aprofitat aquest recurs natural durant segles i ha modelat l'entorn per conviure-hi.

MÉS INFORMACIÓ

Temps total efectiu (sense parades): 3:40 h en total. 0:50 h des del pont de Fàbrega fins al mas de Saiolic; 0:50 h des d'aquest mas fins al molí de Brotons; 0:10 h des del molí de Brotons fins a l'ermita de la Mare de Déu de la Tosca; 0:05 h des de l'ermita fins al molí de Marfà; 0:25 h des del molí de Marfà fins al gorg Estret; 1:20 h per tornar des del gorg Estret fins al pont de Fàbrega.

Època: Tot l'any. Però s'ha d'anar en compte després de pluges perquè podria ser que no es pugui creuar alguna riera.

NO ET PERDIS...

Davant del molí de Marfà, a l'altra cantó de la riera, s'hi troben les fonts de Marfà i la font de la Tosca.

SABIES QUE...

Els molins fariners aprofitaven la força de l'aigua de rius o rieres poc cabaloses? També s'hi construïen basses per poder regular els cabals d'aigua i funcionaven amb una mola hidràulica que gràcies a la força de l'aigua era capaç de moldre el gra.

RECORREGUT

Comencem la ruta al **1 pont de la Fàbrega (0:00 h - 609 m)**, situat al costat del **molí de la Fàbrega**. Aquest edifici, visible des de la carretera que uneix Castellterçol i Moià, funciona des de fa uns anys com a restaurant i és el primer dels tres molins que trobarem durant l'itinerari.

Des d'aquest punt agafem l'ampla pista de terra que surt en direcció NO entre pins i roures. Deixem enrere algunes bifurcacions a banda i banda del camí, nosaltres ens mantenim sempre per la pista que es dirigeix cap al mas del Saiolic i el molí de Brotons. Trobem el **primer gorg** que, en funció de les pluges que hi hagi hagut tindrà, més o menys aigua. Estem resseguint els amplis meandres excavats pel **torrent de la Fàbrega**. En un meandre pronunciat que gira cap a la dreta **trobem tres ramals** de camí, el primer que surt a la dreta i en direcció contrària serà el que haurem d'agafar a la tornada, el del mig serà pel que vindrem quan tornem i ara **agafem el de més a l'esquerra**. Uns 130 m més endavant, **creuem el torrent de la Fàbrega**. A partir d'aquí el camí va ascendint suaument pel vessant de la muntanya. Avançant sempre per la pista més ampla i, finalment, arribem al **2 mas del Saiolic (0:50 h - 653 m)**. Aquest edifici de dues plantes i catalogat com a element patrimonial està abandonat però conserva bé la seva estructura i la teulada.

Des del mas, avancem uns 120 m per la pista en direcció O -vorejant un camp- i, tot seguit, deixem la pista i agafem un **corriol que surt a la dreta (N)**, a través d'una zona vallada, i que perd altura ràpidament. En aquest tram hem d'estar atents a l'orientació perquè, en un moment donat, el corriol es desdibuixa i nosaltres hem d'avançar amb tendència a l'esquerra (NO) fins que trobem una **pista**. En aquest últim tram observem, al fons i sobre d'un petit espadat, l'**ermita de Sant Pere de Marfà**. Situats a la pista, la seguim uns metres fins que trobem un **corriol amb fites** que baixa uns metres més fins a un punt on ja dividim el **salt de la Tosca** just davant nostre, amb una resclosa que destaca enormement. Hem de continuar baixant una mica més i, ja sense vistes al salt de la Tosca, arribem a una bifurcació on nosaltres fem un **gir molt marcat a la dreta (N)** en direcció al molí de Brotons. Els últims 50 m abans d'arribar a l'aigua són força emboscats, fins i tot hi podem trobar algun filferro, però apartant una mica la vegetació arribem a la balma que allotja el **3 molí de Brotons (1:40 h - 543 m)**. Aquest indret impressiona molt! De sobte ens trobem amb una construcció -un molí fariner- que aprofita la protecció de les parets i, alhora, la força de l'aigua. El molí ja apareix documentat l'any 1608 i va estar plenament operatiu fins

a l'any 1863. Aquell any hi va haver una gran riuada que va fer augmentar el cabal de la riera de manera sobtada i va arrossegar aigües avall tota la família del moliner, una tragèdia que es va endur vuit vides. El llegat patrimonial que en resta és digne de visitar, actualment podem entrar dins de la construcció que conserva els seus murs exteriors, alguna paret, el forat que connectava amb la resclosa i algun tros de mola.

Després de visitar el molí, hem de **creuar la riera**, que en cas que baixi amb molta aigua pot fer que ens haguem de descalçar o, fins i tot, en cas de crescuda, que no la puguem creuar. Des de l'altra banda de la riera, si seguim arran de paret, podem gaudir d'una preciosa estampa del molí al costat del **salt de la Tosca** que, a més, es reflecteixen en l'aigua de la resclosa.

Ara el camí continua per aquesta vessant de la riera que ha canviat de nom -d'aquí en avall és la **riera de Marfà**- . Resseguim un tram de la riera cap al S i aviat arribem a **4 l'ermita de la Mare de Déu de la Tosca (1:50 h - 547 m)**, un edifici del segle XVII ampliat i remodelat diverses vegades també conegut com a Mare de Déu de la Llet o de la Cinta, que de ben segur estava associat a fer-hi una visita per tenir bonança en la maternitat. La riera gira cap a la dreta (NO) i la continuem resseguint fins que arribem al **molí de Marfà**, el tercer molí que descobrim en aquesta ruta. En la riuada de l'any 1863 on va morir tota la família del molí de Brotons, la família del molí de Marfà es va poder salvar perquè van poder refugiar-se a temps a la teulada de l'edifici.

Un cop hem visitat aquest indret, **desfem el camí** fins a l'ermita de la Mare de Déu de la Tosca i, des d'aquest punt, agafem un petit corriol a l'esquerra (N) que fa drecera i ràpidament ens condueix fins a una **pista**, que és per on tornarem. Hi ha un parell de tramets més que podem escurçar fent drecera, però quan la pista se situa ja en clara direcció N i passa per sobre del molí de Marfà (que ens queda a baix a la dreta), ja no l'hem de deixar més. Continuem avançant i arribem a un punt senyalitzat on a la dreta surt un caminet que permet acostar-nos fins al **5 gorg Estret (2:15 h - 550 m)**, un racó amagat de la riera de Castellnou, afluent del torrent de la Fàbrega, que a continuació seguirem durant una estona.

Desfem el camí uns metres i enllacem amb un **corriol** que s'enfila pel vessant de la muntanya entre pins i roures i ràpidament s'orienta cap al N. Anem resseguint la riera de Castellnou bastants metres per sobre seu. A poc a poc ens anem allunyant de la riera i acabem desembocant en una **pista**, que aviat fa un gir a la dreta i s'orienta cap al SE. Descartem diversos trencalls mantenint-nos sempre en direcció SE fins que arribem a un punt conegut com l'**Escaleta dels Gats**, on trobem uns graons a la roca que ens ajuden a

baixar i ens porten fins a una **canaleta de ciment** que voreja el torrent de la Fàbrega i que ens condueix fins a la continuació del camí. Confluïm amb una pista i anem resseguint els meandres del torrent agafant sempre els trencalls que ens mantenen per la seva **riba dreta orogràfica**. Arribem a la **bifurcació** de diversos camins que ens hem trobat a l'anada i agafem ara la pista de l'esquerra que aviat guanya una mica d'alçada, però que també ens mostra boniques panoràmiques del torrent. Parant atenció als trencalls senyalitzats, anem seguint el camí -trams de pista i trams de corriol- que ens retornen al **1 pont de la Fàbrega (3:40 h - 609 m)**, on hem iniciat la ruta.

COM ARRIBAR-HI EN COTXE

El punt d'inici de la ruta, el **pont de la Fàbrega**, es troba situat al costat de la **carretera C-59** que uneix les poblacions de **Moià (N)** i **Castellterçol (S)**. Avançant per aquesta via trobem la **sortida senyalitzada de "La Fàbrega"** a 6 km de Moià -si arribem des del N- i a 5 km de Castellterçol -si arribem des del S-. Un cop sortim de la carretera ens hem de situar al seu costat occidental (O), on hi ha una esplanada on podem estacionar els vehicles.

Aquesta guia web i PDF gratuïta ha estat publicada amb el suport de la Diputació de Barcelona.

Les rutes poden variar molt en funció de l'època de l'any, de la neu i de les condicions meteorològiques. La senyalització (marques, panells, balises) que podem trobar al llarg de la ruta també pot variar amb el temps. RUTES PIRINEUS no es responsabilitza de qualsevol mal ús de les seves guies i recomana que cadascú sigui responsable i prudent a la muntanya. Així mateix, us convidem a documentar-vos amb llibres i guies especialitzades per complementar la informació aquí descrita. Tots els temps són efectius i prenen un caràcter orientatiu, no s'han tingut en compte les parades per petites que siguin. Per qualsevol suggeriment, RUTES PIRINEUS us convida a enviar un correu a info@rutespirineus.cat

DESCOBREIX TOT EL QUE T'OFERIM!

Guies Web i PDF gratuïtes

Posem a la teva disposició guies web i PDF gratuïtes -rutes de senderisme i d'alta muntanya que et pots descarregar-, uns continguts de qualitat i fiables elaborats per professionals de la muntanya per tal que puguis descobrir els Pirineus al teu aire!

Sortides i excursions guiades

Disposem d'un calendari de sortides organitzades o et podem preparar una proposta personalitzada a mida. Crestes i ascensions, naturalesa, parcs naturals, travesses,... Amb Rutes Pirineus descobriràs tots els secrets del Pirineu de la mà dels millors guies de muntanya!

Rutes autoquiades

Et proposem diverses travesses que podràs fer al teu aire però sense preocupacions ni incerteses: t'entregarem un llibre de ruta, gestionarem la logística d'allotjaments, enllaços, pícnic o equipatges, i disposaràs d'un telèfon d'emergències en tot moment.

Establiments recomanats

Us recomanem els millors establiments que hi ha a prop de les rutes que us proposem a la web. Hotels, cases rurals, càmpings, restaurants, artesans, esports d'aventura,... tots revisats pel nostre equip perquè la teva experiència als Pirineus sigui inoblidable!